

WHEATBIOME: Elindult a búza mikrobiomjában rejlő lehetőségek feltárására irányuló Horizon Europe projekt

A **WHEATBIOME** konzorcium szakemberei az egyetemek, az ipar, az élelmiszerlánc egyéb szereplői és a kormányzati döntéshozók közötti szoros együttműködés révén térképezi fel a búzában rejlő összes potenciált a 2023 januárjától 2026 decemberéig tartó projektben. **2020-ban a búza volt a legnagyobb termőterülettel rendelkező gabona az Európai Unióban, ezzel a térség világelsőnek bizonyult a termelési adatok alapján.** Emiatt a projekt kiemelt célja a búzában rejlő összes lehetőség feltárása.

A búza az emberi fejlődés kulcsfontosságú növénye volt, köszönhetően alacsony termesztési igényeinek, valamint annak, hogy széleskörűen ismert fehérje- és energiaforrás. Napjainkban azonban az **élelmiszer- és növénytermesztés számos kihívással néz szembe**, többek között olyan tényezők miatt, mint a demográfiai növekedés és az éghajlatváltozás. Emellett az előrejelzések szerint az **Európai Unió jelenleg használatban lévő talajtakarójának várhatóan 65%-a károsodik** az elkövetkezendő években, amely a talaj helyreállítására irányuló törekvéseket prioritássá teszi az [EU zöld megállapodásával](#), valamint a [Farm2Fork stratégiával összhangban](#).

Ebből adódóan az **élelmiszer-termelésben és az élelmiszer-értékláncban való fenntarthatóság több szempontból is kulcsfontosságú**, ideértve az egyre növekvő számú népesség megfelelő élelmezését, a talaj és a termés minőségének fenntartását, az egészséges és tápláló termékek előállítását, a biológiai sokféleség védelmét és a térség éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességének támogatását.

Míg az élelmiszerek fenntarthatósága jelentős kérdés, **az európai lakosság egyre nagyobb figyelmet fordít az egészséges élelmiszerek fogyasztására.** A nem fertőző betegségek előfordulási gyakoriságának növekedése megkérdőjelezhetetlen, valamint az autoimmun betegségek előfordulásának növekedése szintén aggasztó. Európában a **gluténérzékenység a teljes népesség 3%-át érinti**, azonban sok esetben a probléma nem kerül diagnosztizálásra. Ezért a lehető leggyorsabban el kell kezdeni az egészségesebb, ízletesebb alternatívák keresését, amelyek alacsony immunogén potenciállal rendelkeznek és megfelelő tápanyagminőséget biztosítanak a kifogástalan érzékszervi tulajdonságok mellett.

Jelenleg 1 billió különböző mikrobafaj él a Földön, amelyek közül kiemelt jelentőségűek a talaj és a növények mikrobiális közösségei. Új mikroorganizmusok azonosítására és jellemzésére van szükség az új mikrobiom-alapú termékek és folyamatok fejlesztéséhez, valamint a fenntartható élelmiszerrendszerek megerősítéséhez. Emellett további vizsgálatok kellene a talaj és a növények mikrobiomjának jellemzéséhez: **jelenleg a környezeti rendszerekben élő baktériumok mindössze 1%-át hasznosítják.**

A **WHEATBIOME** projekt élvonalbeli kutatásokkal járul hozzá a búza mikrobiomjának az egészségesebb és fenntartható fejlődésben betöltött szerepének megértéséhez. **A konzorcium 2 esettanulmányal és egy laboratóriumi léptékű fejlesztéssel tervezi megérteni a biotikus/abiotikus tényezők hatását a búza mikrobiomjára és a búza globális minőségére.** Ezen kívül új élelmiszerek és takarmányok kifejlesztésére is sor kerül az őshonos búza mikrobiomjának **új fermentációs kapacitásainak megismerése révén.**

A **WHEATBIOME** projekt továbbá tanulmányozni fogja a **mikrobiális fermentációk szerepét az élelmiszerek és takarmányok minőségében,** figyelembe véve a lisztérzékenységgel kapcsolatos peptidek és bioaktív vegyületek felszabadulását, valamint a búza melléktermékeinek visszaforgatását az élelmiszerhulladék mennyiségének csökkentése céljából. A projektben résztvevő kutatók meghatározzák a **búza és az állati vagy emberi mikrobióta közötti kölcsönhatásokat,** és értékelik annak egészséggel kapcsolatos hatásait. Emellett a projekt fenntartható gazdálkodási gyakorlatokat dolgoz ki az **ellenálló és tápanyagban gazdag búzanövények termesztéséhez,** és elemzi az **élelmiszerlánc szereplőinek és a lakosságnak az élelmiszerrendszereken belüli mikrobiomokkal kapcsolatos tudását, véleményét.**

A **WHEATBIOME** 48 hónapos kutatási innovációs projektet a Research Executive Agency (REA) finanszírozza a 101084344 számú támogatási szerződés keretében. A projekt koordinátora a **REQUIMTE** (Portugália), a 13 partnerből álló konzorcium további tagjai 6 különböző ország intézményei: **Universidade do Porto** (Portugália); **Universidad de Vigo** (Spanyolország); **Universitat de Valencia** (Spanyolország); **Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego** (Lengyelország); **Contactica S.L** (Spanyolország); **Stichting Wageningen Research** (Hollandia); **Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego** (Lengyelország); **Universidade Nova de Lisboa** (Portugália); **Editorial Agrícola Española SA** (Spanyolország); **UAB ART21** (Litvánia); **ISANATUR Spain SL** (Spanyolország); és az **Állatorvostudományi Egyetem** (Magyarország).

További információ:

Susana Soares (koordinátor): susana.soares@fc.up.pt

Rosa Pérez-Gregorio (koordinátor): maria.gregorio@fc.up.pt; mariarosa.perez@uvigo.es

Iciar Serrano (kommunikáció és disszemináció): iciar.serrano@contactica.es